

III

(Förberedande akter)

EUROPEISKA CENTRALBANKEN

EUROPEISKA CENTRALBANKENS YTTRANDE

av den 28 maj 2013

över ett förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om straffrättsligt skydd av euron och andra valutor mot penningförfalskning och om ersättning av rådets rambeslut 2000/383/RIF

(CON/2013/37)

(2013/C 179/03)

Inledning och rättslig grund

Den 5 februari 2013 mottog Europeiska centralbanken (ECB) en begäran från Europeiska kommissionen om ett yttrande över ett förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om straffrättsligt skydd av euron och andra valutor mot penningförfalskning och om ersättning av rådets rambeslut 2000/383/RIF⁽¹⁾ (nedan kallat *direktivförslaget*). Den 20 februari och den 2 april 2013 mottog ECB en begäran från Europeiska unionens råd respektive Europaparlamentet om ett yttrande över samma direktivförslag.

ECB:s behörighet att avge ett yttrande grundas på artiklarna 127.4 och 282.5 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt enligt vilka ECB ska höras om varje förslag till unionsrättsakt inom dess behörighetsområde. Därutöver grundas ECB:s behörighet att avge ett yttrande på artikel 128.1 i fördraget samt på artikel 16 i stadgan för Europeiska centralbankssystemet och Europeiska centralbanken, eftersom direktivförslaget innehåller bestämmelser som berör vissa av Europeiska centralbankssystemets uppgifter. I enlighet med artikel 17.5 första meningen i arbetsordningen för Europeiska centralbanken har detta yttrande antagits av ECB-rådet.

1. Direktivförslagets syfte och innehåll

Direktivförslaget ersätter rådets rambeslut 2000/383/RIF om förstärkning av skyddet mot förfalskning i samband med införandet av euron genom straffrättsliga och andra påföljder⁽²⁾ för sådana medlemsstater som deltar i antagandet. Man bibehåller de flesta av bestämmelserna i rådets rambeslut 2000/383/RIF med mindre ändringar och med beaktande av Lissabonfördraget. Därutöver kompletterar direktivförslaget rådets rambeslut 2000/383/RIF genom att införa ett minimi fängelsestraff om sex månader för framställning och spridning av falska pengar samt ett maximalt fängelsestraff på minst åtta år för spridning av falska pengar. Direktivförslaget inför även nya bestämmelser som förpliktigar medlemsstaterna a) att ge möjlighet att använda vissa utredningsverktyg och b) att de nationella analyscentrumen och nationella centrumen för myntanalys får analysera misstänkta penningförfalskningar av euron också under pågående rättsliga förfaranden för att kunna identifiera och spåra andra penningförfalskningar.

2. Allmänna kommentarer

ECB välkomnar direktivförslaget vars syftet är att komplettera bestämmelserna och att underlätta medlemsstaternas⁽³⁾ tillämpning av den internationella konventionen för bekämpning av penningförfalskning som

⁽¹⁾ COM(2013) 42 final.

⁽²⁾ EGT L 140, 14.6.2000, s. 1.

⁽³⁾ Genèvekonventionen har till dags dato ratificerats av alla medlemsstater utom Malta.

undertecknades i Genève den 20 april 1929, och dess protokoll⁽¹⁾ (nedan kallad *Genèvekonventionen*). ECB välkomnar även det faktum att direktivförslaget beaktar ECB:s ståndpunkt att den straffrättsliga ramen bör skärpas genom en harmonisering av de straffrättsliga påföljderna, även genom att fastställa standarder för minimipåföljder. Samtidigt noterar ECB att direktivförslaget bibehåller de flesta av bestämmelserna i rådets rambeslut 2000/383/RIF vilket säkerställer rättsäkerheten efter övergången till den nya ordning som fastställs i direktivförslaget.

ECB tolkar det som att bestämmelsen om ömsesidigt erkännande av brottmålsdomar i syfte att identifiera "upprepade överträdelser" enligt artikel 9a i rådets rambeslut 2000/383/RIF inte påverkas när direktivförslaget antas avseende de medlemsstater som redan införlivat denna bestämmelse i sin lagstiftning. Vad gäller medlemsstater som ännu ej gjort detta tycks deras skyldighet att anta nationella regler om sådant ömsesidigt erkännande av brottmålsdomar enligt artikel 9a fortsätta att existera i enlighet med artikel 12 i direktivförslaget. För att förtydliga detta föreslår ECB att man inför innehållet i artikel 9a i rådets rambeslut 2000/383/RIF i direktivförslaget.

I enlighet med skälen 28, 29 och 30 i direktivförslaget noterar ECB att, medan Danmark inte deltar i antagandet av direktivförslaget, Förenade kungariket och Irland kan välja huruvida de vill delta i antagandet och tillämpningen av detta direktiv. ECB:s tolkning är att Danmark, Förenade kungariket och Irland, om de inte deltar i antagandet och tillämpningen av direktivförslaget, fortfarande omfattas av skyldigheterna avseende tidsfristen för införlivandet av rådets rambeslut 2000/383/RIF i enlighet med artikel 12 i direktivförslaget. Konsekvensen av detta blir att Danmark, Förenade kungariket och Irland inte kommer att omfattas av de nya reglerna enligt direktivförslaget. Därför vore det fördelaktigt att uppmana myndigheterna i Danmark, Förenade kungariket och Irland (om de två sistnämnda inte avser att delta i antagandet av direktivförslaget) att förbinda sig att tillämpa den minimala och maximala påföljdsnivån, säkerställa att det finns effektiva utredningsverktyg och att nationella analyscentrum och nationella centrum för myntanalys överförfalskade sedlar och mynt i enlighet med artiklarna 5, 9 och 10 i direktivförslaget. I annat fall undermineras det gränsöverskridande samarbetet samtidigt som risken för forum shopping, såsom nämns i artikel 18 i direktivförslaget, ökar.

3. Specifika kommentarer

3.1 *Det potentiella nominella värdet av förfalskade sedlar och mynt*

Vad gäller hänvisningarna till det nominella värdet på förfalskade sedlar och mynt i skäl 19 och artikel 5 i direktivförslaget, noterar ECB att man, ur ett produktionsperspektiv, endast kan fastställa detta värde för färdigställda falska sedlar eller mynt.

ECB anser dock att konceptet med förfalskade sedlar och mynt inte bara avser färdigställda falska sedlar eller mynt utan även kan omfatta sådana förfalskningar som ännu inte är helt färdigproducerade. ECB påpekar att de brottsbekämpande myndigheterna, i samband med sitt arbete mot bedräglig tillverkning eller ändring av sedlar och mynt i euro eller andra valutor⁽²⁾, även kan upptäcka förfalskningar som inte är färdigproducerade. ECB noterar att polisen när den slår till mot förfalskare normalt försöker ingripa medan brottet pågår. Detta är en bedömningsfråga men i vissa fall kan det hända att polisen hittar få färdiga produkter men stora mängder halvfärdiga produkter. ECB noterar att sådana produkter saknar ett nominellt värde men istället har ett potentiellt nominellt värde som bör beaktas när man bestämmer den proportionerliga påföljden enligt artikel 5 i direktivförslaget. Därför bör skäl 19 och artikel 5 ändras och inkludera hänvisningar till de ännu ej färdigställda förfalskningarnas potentiella nominella värde. Det potentiella nominella värdet bör beaktas som ett ytterligare kriterium när man fastställer den proportionerliga påföljden för gänningar enligt artikel 3.1 a–c i direktivförslaget.

⁽¹⁾ Nr 2623, s. 372 – Nationernas förbund, traktatsamling 1931.

⁽²⁾ Se artikel 3.1 a i direktivförslaget.

Därutöver kan det förekomma att de behöriga nationella myndigheterna upptäcker förfalskade sedlar och mynt i andra valutor än euro. I sådana fall bör de behöriga rättsliga myndigheterna vara behöriga att fastställa det nominella eller potentiella nominella värdet på förfalskningarna. Därför anser ECB att man bör företa ytterligare en ändring av skäl 19 och artikel 5 för att klargöra att den minimala och maximala påföljdsnivån bör beakta det nominella eller potentiella nominella värdet på de förfalskade sedlarna eller mynten i annan valuta än euro.

3.2 Förfalskningsbrott och relationen till produktionsverktyg samt råmaterial till sedlar och mynt

ECB anser att den minimala och maximala påföljdsnivån bör gälla för alla typer av gärningar enligt artikel 3.1 i direktivförslaget. På så sätt skulle den avskräckande effekten öka avsevärt. Mot bakgrund av att de mest avancerade sedel- och myntförfalskningarna använder sig av komponenter från olika källor, t.ex. falska hologram från länder utanför EU, anser ECB att gärningar enligt direktivförslagets artikel 3.1 d, om de involverar särskilt allvarliga omständigheter, bör omfattas av straffbestämmelserna i direktivförslagets artikel 5.4.

3.3 Skyldigheten att överlämna falska eurosedlar och euromynt för analys

ECB välkomnar att direktivförslaget föreskriver att de rättsliga myndigheterna måste ge de nationella analyscentrumen och de nationella centrumen för myntanalys möjlighet att undersöka misstänkta förfalskningar av eurosedlar och euromynt för analys, identifiering och spårning av andra förfalskningar. Om stickprov av misstänkta förfalskade sedlar och mynt inte kan överföras på grund av att det är nödvändigt att behålla dem som bevis rekommenderar ECB att det nationella analyscentrumet eller det nationella centrumet för myntanalys erhåller dessa så snart det aktuella förfarandet har avslutats.

I de fall där ECB rekommenderar att direktivförslaget ska ändras anges de specifika förslagen i bilagan åtföljt av en förklaring.

Utfärdat i Frankfurt am Main den 28 maj 2013.

Mario DRAGHI
ECB:s ordförande

BILAGA

Ändringsförslag

Kommissionens förslag	ECB:s ändringsförslag ⁽¹⁾
Ändring 1	
Skäl 19	
<p>”(19) Medlemsstaterna bör ha möjlighet att föreskriva ett kort fängelsestraff eller att avstå från fängelsestraff i de fall där det sammanlagda nominella värdet av de förfalskade sedlarna och mynten inte är betydande eller inga försvärande omständigheter föreligger. Detta värde bör understiga 5 000 EUR, dvs. tio gånger värdet på eurosedlarnas högsta nominella sedelvärdet, i de fall där man uppmanar till ett annat straff än fängelsestraff, och understiga 10 000 EUR i de fall där man uppmanar till fängelsestraff för en period som understiger sex månader.”</p>	<p>”(19) Medlemsstaterna bör ha möjlighet att föreskriva ett kort fängelsestraff eller att avstå från fängelsestraff i de fall där det sammanlagda nominella eller potentiella nominella värdet av de förfalskade sedlarna och mynten inte är betydande eller inga försvärande omständigheter föreligger. Detta värde bör understiga 5 000 EUR eller motsvarande belopp i valutan för de förfalskade sedlarna eller mynten, dvs. tio gånger värdet på eurosedlarnas högsta nominella sedelvärdet, i de fall där man uppmanar till ett annat straff än fängelsestraff, och understiga 10 000 EUR eller motsvarande belopp i valutan för de förfalskade sedlarna eller mynten i de fall där man uppmanar till fängelsestraff för en period som understiger sex månader.”</p>

Förklaring

Skäl 19 bör ändras för att ge medlemsstaterna möjlighet att tillämpa en proportionerlig påföljd avseende ännu ej färdigställda förfalskningar av sedlar och mynt som kanske bara har ett potentiellt nominellt värde. Det potentiella nominella värdet bör beaktas som ett ytterligare kriterium när man fastställer den proportionerliga påföljden för gärningar enligt artikel 3.1 a–c i direktivförslaget.

Därutöver kan det förekomma att de behöriga nationella myndigheterna upptäcker förfalskade sedlar och mynt i andra valutor än euro, och därför bör de behöriga nationella myndigheterna i medlemsstaten tillåtas fastställa det nominella eller potentiella nominella värdet på sådana förfalskningarna. Man bör därför företa ytterligare en ändring av skäl 19 så att den minimala och maximala påföljdsnivån beaktar det nominella eller potentiella nominella värdet på de förfalskade sedlarna eller mynten i annan valuta än euro.

Ändring 2

Artikel 5

<p>”Artikel 5</p> <p>Påföljder</p> <p>(...)</p> <p>2. För de straffbara gärningar som avses i artikel 3.1 a, b och c som omfattar sedlar och mynt till ett totalt nominellt värde som understiger 5 000 EUR, och utan att det föreligger försvärande omständigheter, kan medlemsstaterna föreskriva ett annat straff än fängelsestraff.</p> <p>3. De straffbara gärningar som avses i artikel 3.1 a, b och c som omfattar sedlar och mynt till ett totalt nominellt värde på minst 5 000 EUR ska vara belagda med ett maximalt fängelsestraff på minst åtta år.</p> <p>4. De straffbara gärningar som avses i artikel 3.1 a, b och c som omfattar sedlar och mynt till ett totalt nominellt värde på minst 10 000 EUR eller som inbegriper allvarliga omständigheter ska vara belagda med</p>	<p>”Artikel 5</p> <p>Påföljder</p> <p>[...]</p> <p>2. För de straffbara gärningar som avses i artikel 3.1 a, b och c som omfattar sedlar och mynt till ett totalt nominellt eller potentiellt nominellt värde som understiger 5 000 EUR eller motsvarande belopp i valutan för de förfalskade sedlarna eller mynten, och utan att det föreligger försvärande omständigheter, kan medlemsstaterna föreskriva ett annat straff än fängelsestraff.</p> <p>3. De straffbara gärningar som avses i artikel 3.1 a, b och c som omfattar sedlar och mynt till ett totalt nominellt eller potentiellt nominellt värde på minst 5 000 EUR eller motsvarande belopp i valutan för de förfalskade sedlarna eller mynten ska vara belagda med ett maximalt fängelsestraff på minst åtta år.</p> <p>4. De straffbara gärningar som avses i artikel 3.1 a, b och c som omfattar sedlar och mynt till ett totalt nominellt eller potentiellt nominellt värde på minst 10 000 EUR eller motsvarande belopp i valutan för de förfalskade sedlarna eller mynten, eller som inbegriper allvarliga omständigheter ska vara belagda med</p>
--	---

Kommissionens förslag	ECB:s ändringsförslag ⁽¹⁾
a) ett minimalt fängelsestraff på minst sex månader	a) ett minimalt fängelsestraff på minst sex månader
b) ett maximalt fängelsestraff på minst åtta år.”	b) ett maximalt fängelsestraff på minst åtta år.
(Ingen text.)	5. Påföljderna enligt punkt 4 ska även tillämpas om de straffbara gärningar som avses i artikel 3.1 d inbegriper allvarliga omständigheter.”

Förklaring

Artikel 5.2–5.4 bör ändras så att det blir möjligt att tillämpa en proportionerlig påföljd avseende ännu ej färdigställda förfalskningar av sedlar och mynt som eventuellt bara har ett potentiellt nominellt värde. Det potentiella nominella värdet bör beaktas som ett ytterligare kriterium när man fastställer den proportionerliga påföljden för gärningar enligt artikel 3.1 a–c i direktivförslaget.

Därutöver kan det förekomma att de behöriga nationella myndigheterna upptäcker förfalskade sedlar eller mynt i andra valutor än euro, och därför bör de behöriga nationella myndigheterna i medlemsstaten tillåtas fastställa det nominella eller potentiella nominella värdet på sådana förfalskningarna. Man bör därför företa ytterligare ändringar av artikel 5.2–5.4 så att den minimala och maximala påföljdsnivån beaktar det nominella eller potentiella nominella värdet på de förfalskade sedlarna eller mynten i annan valuta än euro.

För att öka den avskräckande effekten föreslår ECB att brottsliga gärningar enligt direktivförslaget artikel 3.1 d, om de involverar särskilt allvarliga omständigheter, bör omfattas av straffbestämmelserna i direktivförslaget artikel 5.4 genom att en ny punkt 5 läggs till.

Ändring 3

Artikel 10.2

”2. Om de nödvändiga stickproven av de misstänka förfalskade sedlarna och mynten inte kan överföras på grund av att det är nödvändigt att behålla dem som bevisning i brottmål för att garantera en rättvis och effektiv rättegång och rätten till försvar för den misstänkta gärningsmannen, ska det nationella analyscentrumet och det nationella centrumet för myntanalys ges tillgång till dem så snart som möjligt.”

”2. Om de nödvändiga stickproven av de misstänka förfalskade sedlarna och mynten inte kan överföras på grund av att det är nödvändigt att behålla dem som bevisning i brottmål för att garantera en rättvis och effektiv rättegång och rätten till försvar för den misstänkta gärningsmannen, ska det nationella analyscentrumet och det nationella centrumet för myntanalys ges tillgång till dem så snart som möjligt. **Så snart förfarandet avslutats ska de rättsliga myndigheterna utan dröjsmål sända nödvändiga provexemplar av varje typ av misstänkta förfalskade sedlar till de nationella analyscentrumen och varje typ av misstänkta förfalskade mynt till det nationella centrumet för myntanalys.”**

Förklaring

Om stickprov av misstänka förfalskade sedlar och mynt inte kan överföras på grund av att det är nödvändigt att behålla dem som bevis, rekommenderar ECB att det nationella analyscentrumet eller det nationella centrumet för myntanalys erhåller dessa så snart det aktuella förfarandet har avslutats.

⁽¹⁾ Text markerad med fet stil anger ECB:s förslag till ny text. Genomstruken text anger de strykningar som ECB föreslår.